

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра менеджменту

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
МЕНЕДЖМЕНТ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ

підготовки бакалавра
галузі знань 07 Управління та адміністрування
спеціальності 073 Менеджмент
освітньо-професійної програми Менеджмент

Силабус освітнього компонента «МЕНЕДЖМЕНТ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ» підготовки бакалавра, галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності 073 Менеджмент, за освітньо-професійною програмою Менеджмент

Розробник: Левицький В. В., доцент кафедри менеджменту, кандидат економічних наук, доцент

Силабус погоджено:

Гарант ОПП Менеджмент

Ірина ВОЛИНЕЦЬ

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри менеджменту

протокол № 2 від 04 вересня 2024 р.

Завідувач кафедри

Наталія ХОМЮК

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	07 Управління та адміністрування 073 Менеджмент, Менеджмент Перший (бакалаврський)	Вибірковий
Кількість годин/кредитів 150/5		Рік навчання 4
		Семестр 8-ий
ІНДЗ: <u>немає</u>		Лекції 24 год.
		Практичні (семінарські) 30 год.
		Самостійна робота 86 год.
		Консультації 10 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання		Українська

II. Інформація про викладача

Левицький Віктор Володимирович

Науковий ступінь – кандидат економічних наук

Вчене звання – доцент

Посада – доцент кафедри менеджменту

Контактна інформація викладача:

Телефон: 095-595-4898

Електронна пошта: Levytskyj.Viktor@vnu.edu.ua

Адреса викладання курсу: вул. Винниченка, 28, корпус G ВНУ імені Лесі Українки

Дні занять розміщено на <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1.Анотація освітнього компонента. Освітній компонент «Менеджмент конкурентоспроможності» належить до переліку вибірових та забезпечує професійний розвиток здобувача вищої освіти, що спрямований на формування фахових компетенцій у реалізації теоретико-методологічних основ забезпечення та розвитку ефективної системи менеджменту конкурентоспроможності організації.

2. Пререквізити і постреквізити освітнього компонента

Пререквізити: освітній компонент «Менеджмент конкурентоспроможності» є суміжним і тісно пов'язаним із такими освітніми компонентами як «Економіка підприємства», «Менеджмент організацій», бізнес-тренінг «Стратегічний аналіз».

Постреквізити: Переддипломна практика з написанням кваліфікаційної роботи, освітній компонент завершального рівня.

3. Мета і завдання освітнього компонента

Метою викладання освітнього компонента «Менеджмент конкурентоспроможності» є формування у здобувачів вищої освіти сучасної системи знань та компетенцій щодо застосування управлінських технологій й інструментарію для формування у майбутніх менеджерів умінь розроблення стратегії конкурентоспроможності підприємства, створення та використання ефективних методів досягнення високого рівня конкурентоспроможності підприємства та продукції на ринку.

Основні завдання освітнього компонента «Менеджмент конкурентоспроможності» полягають в усвідомленні того, що досягнення високого рівня управління конкурентоспроможністю є однією з найважливіших складових діяльності будь-якого підприємства, через що спеціалісту в галузі управління потрібно докорінне знання основ та категорійного апарату менеджменту конкурентоспроможності; знання принципів та методів

раціональної організації, планування й контролю управління конкурентоспроможністю підприємства; умінні розробляти конкурентну стратегію підприємства; знанні особливостей ефективної організації менеджменту конкурентоспроможності в організаціях різних галузей.

4. Результати навчання (компетентності)

Загальні компетентності:

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК13. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК1. Здатність визначати та описувати характеристики організації.

СК2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

СК5. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту.

СК6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

СК7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.

СК10. Здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації.

СК11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.

СК12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

Програмні результати діяльності:

ПРН4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.

ПРН6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

ПРН8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.

ПРН11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.

Освоєння освітнього компонента «Менеджмент конкурентоспроможності» сприятиме освоєнню таких soft skills як: вміння логічно і системно мислити; ефективно організовувати діяльність та працювати в команді; вміння працювати з інформацією та комунікативна взаємодія; гнучкість, швидка адаптація до змін; розв'язування проблем та генерування креативних ідей; вміння здійснювати професійну діяльність за принципами толерантності, гендерної та расової рівності.

5. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бал
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади менеджменту конкурентоспроможності						
Тема 1. Сутність, значення та складові конкуренції	17	4	4	8	1	УО(11) /11
Тема 2. Конкурентоспроможність продукції	19	4	4	10	1	УО(4), ПЗ(7)/11
Тема 3. Конкурентоспроможність підприємств : специфіка та особливості	19	4	4	10	1	УО(3),Т(3), ПЗ(5) /11
Тема 4. Конкурентне середовище підприємства	15	2	2	10	1	УО(3),Т(3), ПЗ(5) /11
Тема 5. Управління конкурентними перевагами	15	2	2	10	1	УО(2),Т(3), РС(3),ПЗ(3), /11

Тема 6. Системний підхід до менеджменту конкурентоспроможності	15	2	2	10	1	УО(5), ПЗ(6)/11
Разом за модулем 1	100	18	18	58	6	66
Змістовий модуль 2. Менеджмент конкурентоспроможності в системі стратегічного управління						
Тема 7. Конкурентні стратегії	17	2	4	10	1	УО(2), Т(3), ПЗ(3) /11
Тема 8. Розробка програми підвищення конкурентоспроможності	15	2	4	8	1	УО(3), Т(4), ПЗ(4)/11
Тема 9. Менеджмент якості у системі конкурентоспроможності	18	2	4	10	2	УО(5),ПЗ(7) /12
Разом за модулем 2	50	6	12	28	4	34
Всього годин / Балів	150	24	30	86	10	100

Форми контролю: усне опитування (УО), тести (Т), розгляд ситуаційних завдань (РС), виконання практичних завдань (ПЗ).

6. Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота з освітнього компонента «Менеджмент конкурентоспроможності» передбачає: підготовку до аудиторних (практичних) занять; опрацювання лекційного матеріалу та самостійне опрацювання окремих тем (питань) освітнього компонента; розв'язання практичних, тестових ситуаційних завдань; підготовку до усіх видів контролю.

Завдання самостійної роботи здобувачів вважаються виконаними, якщо вони: здані у визначені терміни; повністю виконані; не мають логічних і розрахункових помилок. Прийом і консультування щодо виконання завдань самостійної роботи здобувачів проводяться викладачем згідно встановленого графіку. Питання та завдання для самостійної роботи відповідають темам освітнього компонента визначаються та розподіляються викладачем.

IV. Політика освітнього компонента

Політика щодо відвідувань занять: відвідування занять є обов'язковим. Здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених силабусом. Пропущені заняття відпрацьовувати у визначений час згідно затвердженого графіка.

За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, участь в наукових заходах тощо) навчання може відбуватись в цей період в онлайн формі або за індивідуальним планом за погодженням із викладачем.

Здобувач освіти повинен старанно виконувати завдання, брати активну участь в освітньому процесі.

Політика щодо зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти визначається Положенням про визнання результатів, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (<http://surl.li/qbxvmw>).

Політика щодо академічної доброчесності окреслюється Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагиату в науковій та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти, докторантів, науково-педагогічних і наукових працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/jntduw>) та Кодексом академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/aagxg>).

Політика щодо дедлайнів та перескладання: у випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

Політика щодо додаткових (бонусних) балів: здобувачам освіти можуть бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю максимум 15 балів за такі види робіт: опубліковану наукову статтю у фахових виданнях України чи рецензованих закордонних журналах – 10 балів; публікацію тез – з виступом на конференції 5 балів, без виступу – 3 бали; підготовку та участь у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт – 7 балів; перемогу у всеукраїнському етапі

предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт – 15 балів; подачу проектних заявок на участь в студентських програмах обміну, стипендійних програмах, літніх та зимових школах тощо – 7 балів.

V. Підсумковий контроль

Порядок організації поточного та підсумкового контролю знань здобувачів освіти регламентується Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/ukitbu>).

Семестровий залік виставляється здобувачам освіти на підставі результатів виконання усіх видів запланованої навчальної роботи протягом семестру за 100-бальною шкалою.

Перездача підсумкового контролю освітнього компонента проводиться у вигляді усного опитування здобувача вищої освіти за темами освітнього компонента. Загальна кількість усних питань 5. Кожне запитання оцінюється у 20 балів. Максимальна оцінка 100 балів.

Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком освітнього процесу.

Перелік питань на залік

1. Конкуренція: сутність і види
2. Методи конкурентної боротьби
3. Наукові підходи до конкуренції
4. Класифікація конкуренції та її форми
5. Зв'язок конкуренції і монополії
6. Поняття конкурентного середовища та його складові
7. Показники оцінки інтенсивності конкуренції
8. Діагностика діяльності конкурентів
9. Ознаки та аспекти забезпечення конкурентоспроможності підприємства
10. Сфери і показники конкурентних переваг підприємства
11. Заходи посилення конкурентоспроможності підприємств
12. Ланцюг створення вартості для формування конкурентних переваг
13. Піраміда конкурентних переваг та конкурентоспроможності
14. Економічна характеристика поняття «конкурентоспроможність продукції»
15. Концептуальна характеристика управління конкурентоспроможністю продукції
16. Фактори та критерії конкурентоспроможності продукції
17. Принципи та алгоритм оцінювання конкурентоспроможності продукції
18. Методи оцінювання конкурентоспроможності продукції
19. Показники оцінювання конкурентоспроможності продукції
20. Параметри та показники конкурентоспроможності продукції
21. Методи досягнення конкурентоспроможності продукції
22. Визначення конкурентної переваги підприємства та її особливостей
23. Види конкурентних переваг підприємства
24. Детермінантні фактори формування конкурентних переваг підприємства
25. Оцінювання формування конкурентних переваг підприємства
26. Сутнісна характеристика технології забезпечення конкурентних переваг підприємства
27. Принципові основи технології забезпечення конкурентних переваг підприємства
28. Концепція «стратегічних зон господарювання» та її застосування при забезпеченні конкурентних переваг підприємства
29. Організаційно-економічні аспекти впровадження технології забезпечення конкурентних переваг підприємства
30. Зміст і структура системи управління конкурентоспроможністю підприємства
31. Ознаки системи забезпечення менеджменту конкурентоспроможності
32. Проблеми системи забезпечення менеджменту конкурентоспроможності
33. Особливості побудови системи забезпечення менеджменту конкурентоспроможності

34. Зміст та особливості зовнішнього середовища, цільової, керованої підсистеми та підсистеми забезпечення системи менеджменту конкурентоспроможності
35. Підходи до системи забезпечення менеджменту конкурентоспроможності підприємств
36. Взаємозв'язок і взаємовплив конкурентоспроможності продукції, конкурентних переваг та конкурентоспроможності підприємства
37. Конкурентна стратегія та показники, що впливають на її вибір.
38. Загальні стратегії конкуренції
39. Стратегії конкурентної поведінки підприємства
40. Стратегія забезпечення конкурентоспроможності як комплексна стратегія
41. Особливості планування конкурентоспроможності підприємства
42. Значення планування конкурентоспроможності підприємства
43. Класифікація видів планування конкурентоспроможності підприємства
44. Принципи та етапи технології стратегічного планування конкурентоспроможності підприємства
45. Типи систем стратегічного планування конкурентоспроможності підприємств
46. Особливості розробки програм підвищення конкурентоспроможності
47. Складові забезпечення реалізації програм підвищення конкурентоспроможності
48. Якість як економічна категорія і об'єкт управління
49. Методологічні основи управління якістю
50. Аспекти управління якістю продукції
51. Система контролю якості
52. Особливості та значення стандартизації
53. Системне управління якістю і конкурентоспроможністю.
54. Японські системи управління якістю
55. Європейські концепції забезпечення якості
56. Системи TQM
57. Системи менеджменту якості
58. Взаємовплив та взаємозв'язок менеджменту якості менеджменту конкурентоспроможності
59. Поняття сертифікації систем якості
60. Основні етапи проведення сертифікації

VI. Шкала оцінювання

Оцінювання результатів складання підсумкового контролю у вигляді заліку здійснюється у порядку, передбаченому прийнятою в університеті системою контролю знань за 100-бальною шкалою з переведенням у лінгвістичну оцінку.

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 – 81	
67 -74	
60 – 66	
1 – 59	Незараховано (необхідне перескладання)

Критерії оцінювання результатів навчання:

60-100 балів (зараховано): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента в обсязі, необхідному для подальшого навчання і майбутньої роботи за фахом, здатний виконувати завдання, передбачені силабусом, ознайомлений з основною рекомендованою літературою; при виконанні завдань припускається помилок, але демонструє спроможність їх усувати.

1-59 балів (незараховано): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, теоретичний зміст курсу не освоєний, необхідні практичні

навички роботи не сформовані, більшість передбачених силабусом завдань не виконано або містять грубі помилки.

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Дмитрієв І.А., Кирчата І.М., Шершенюк О.М. Конкурентоспроможність підприємства : навчальний посібник. Харків: ФОП Бровін О.В., 2020. 340 с.

2. Економіка підприємства : підручник [електронне видання] / [Ліпич Л. Г., Загоруйко В.Л., Кулинич М.Б., Кушнір М.А., Левицький В.В. та інші] ; за заг. ред. Л. Г. Ліпич, Луцьк : Вежа-Друк, 2021. 768 с.

3. Конкурентоспроможність підприємства: підручник / П. І. Юхименко, М. В. Вихор, Ю. С. Гринчук, Н. В. Коваль, Л. П. Хахула, О. І. Шемігон та ін.; за заг. ред. д. е. н., професора, академіка НААН України А. С. Даниленка. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 320 с.

4. Левицький В. В. Менеджмент конкурентоспроможності : конспект лекцій. Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, факультет економіки та управління, кафедра менеджменту. Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2020. 106 с.

5. Левицький В.В. Креативний менеджмент в системі стратегічного управління змінами та розвитком конкурентоспроможності підприємства. *Економічний часопис ВНУ імені Лесі Українки*. Луцьк : Вежа-Друк, 2024. № 2(38) С.84-90. DOI: <https://doi.org/10.29038/2786-4618-2024-02-84-90>

6. Посохов І.М., Чепіжко О.В., Дюжев В.Г., Лисиця Д.О. Управління конкурентоспроможністю промислових підприємств в умовах невизначеності: монографія. Харків : Видавництво Іванченка І. С., 2022. 252 с .

Інтернет-ресурси

1. Про вищу освіту. Закон України №1556-VII від 01.07.2014 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>

2. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

3. Інформаційні ресурси у цифровому репозитарії бібліотеки ВНУ імені Лесі Українки. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua>

4. Класифікатор видів економічної діяльності (КВЕД) ДК 009:2005, ДК 009:2010. URL: http://kved.ukrstat.gov.ua/KVED2010/kv10_i.html

5. Кодекс академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки. URL: https://ra.vnu.edu.ua/akademichna_dobrochesnist/kodeks_akademichnoi_dobrochesnosti/

6. Нормативно-правова база Волинського національного університету імені Лесі Українки. URL: <https://vnu.edu.ua/uk/normativno-pravova-baza>

7. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 073 «Менеджмент» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Міністерство освіти і науки України. Київ, 2018. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/12/21/073-Menedzhment.bakal.06.04.22.pdf>